

Želdinių įvairovė ir būklė Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų teritorijose

Diana Baravykaitė, Regina Repšienė

Klaipėdos valstybinė kolegija, Bijūnų g. 10, LT-91223 Klaipėda,
tel.: 8 616 21950, 8 612 6774, el. paštas: d_baravykaite@yahoo.com, repsiene.r@gmail.com

Inventorizavus Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų želdynus iš viso identifikuoti 72 sumedėjusių augalų ir 42 dekoratyviųjų žolinių augalų taksonai. Taksonų skaičiumi turtingiausias yra Technologijų fakulteto želdynas – sumedėjusių 32 ir dekoratyviųjų žolinių augalų 25 taksonai. Sumedėjusių augalų taksonų įvairovė pasižymi ir šio fakulteto Kraštotvarkos katedros sumedėję augalai – 29 taksonai. Technologijų fakulteto želdyne nustatyta daugiausia geros būklės medžių (95,4 %) ir krūmų (100 %). Patenkinamos ir blogos būklės sumedėjusių augalų daugiausia yra Sveikatos mokslų ir Pedagogikos fakulteto želdynuose – atitinkamai 26,8 % ir 23,6 %.

Reikšminiai žodžiai: želdiniai, želdinių būklė, bioekologinė grupė, taksonas.

An inventory of green spaces of Faculties of Klaipėda State College identified 72 taxa of ligneous plants and 42 taxa of ornamental herbaceous plants. Most taxa of ligneous plants (32 taxa) and ornamental herbaceous plants (24 taxa) are growing in the green space of the Faculty of Technology. The green space of Landscape Architecture Department of Technology Faculty distinguishing diversity of ligneous plants, too. Here are growing 29 taxa of ligneous plants. In the green space of the Faculty of Technology there are 95.4% trees and 100% shrubs of a good condition. In the green spaces of Faculty of Health Sciences and Pedagogical Faculty there are mainly ligneous plants in a satisfactory and in a poor condition – relatively 26.8% and 23.6%.

Key words: green plantations, condition of green plantations, bio-ecological group, taxa.

Įvadas

Želdiniai – tai žmogaus pasėti ar pasodinti medžiai, krūmai, krūmokšniai, puskrūmiai, lianos ir žoliniai augalai (LR Želdynų įstatymas, 2007). Žoliniai augalai gali sudaryti želdyno pagrindą (fona) arba gali būti skirti auginti grupėmis ar pavieniui gėlynuose bei gėlinėse. Želdyno pagrindą sudarantiems žoliniams augalams priskiriama veja (pieva), kurios funkcija – išryškinti sumedėjusius augalus, gėlynus, mažuosius kraštovaizdžio architektūros statinius arba teikti želdynui grožį (žydinčios vejos). Dekoratyviesiems žoliniams augalams priskiriamos dekoratyvios lapais ir žiedais, tik lapais ir tik žiedais gėlės, kurios želdyne dažniausiai atlieka dekoratyviųjų akcentų funkcijas (Medžių..., 2008). Pagal gyvenimo trukmę ir ją lemiančias aplinkos sąlygas gėlės skirstomos į bioekologines grupes: vienmetės, dvimetės ir daugiametės (lauke žiemojančios ir nežiemojančios). Prie gėlių priskiriamos ir kultūrinės rožės (Vaidelys, Misiūnas, 2009; Vaidelys, 2007).

Urbanizuotų teritorijų želdynai pagal paskirtį gali būti atskirieji arba priklausomieji želdynai. Mokymo įstaigų, tarp jų ir kolegijų, želdynai priskiriami priklausomiesiems želdynams (LR Želdynų įstatymas, 2007). Pagal žemės sklypo naudojimo pobūdį kiekvienos kolegijos želdynai turi užimti ne mažiau kaip 50 % viso mokymo įstaigos sklypo ploto (Priklausomųjų želdynų..., 2007). Teritorijos paskirtis lemia želdyno želdinių rūšinę sudėtį, jų kiekį, kompozicinį planą, atliekamas funkcijas, bet nepriklausomai nuo jos paskirties želdiniai turi būti fiziškai sveiki. Želdinių fizinė būklė veikia jų gebėjimą atlikti šias bendrąsias funkcijas: urboekologinę (palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą), techninę ūkinę (mažinti triukšmą, atskirti funkcinės zonas, reguliuoti, nukreipti transporto ir pėsčiųjų srautus), architektūrinę socialinę (formuoti rekreacinių ir kitos paskirties teritorijų erdvių estetinį vaizdą ir sudaryti tinkamas sąlygas gyventi, dirbti, mokytis bei ilsėtis) (Burinskienė, Jakovlevas-Mateckis ir kt., 2003). Urbanizuotų teritorijų želdiniai patiria intensyvų neigiamą aplinkos poveikį, todėl daliai jų gana anksti pradeda blogėti fizinė būklė, kuri įtakoja ir jų ekoestetinę vertę, ir tinkamą funkcinės paskirties atlikimą. Įvertinus (inventorizavus) vienos ar kitos teritorijos želdinius bei želdyną pagal nustatytus reikalavimus (Želdynų..., 2008), galima parinkti atitinkamas jų tvarkymo, atkūrimo ir apsaugos priemones, planuoti tolesnį želdyno naudojimą bei priežiūrą.

Tyrimo tikslas – nustatyti želdinių įvairovę ir įvertinti želdinių fizinę būklę Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų teritorijose.

Tyrimo objektas – Klaipėdos valstybinės kolegijos Socialinių mokslų, Technologijų, Pedagogikos, Sveikatos mokslų fakultetų ir Technologijų fakulteto Kraštotvarkos katedros teritorijų želdiniai.

Tyrimų metodika

Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų teritorijų želdynų sumedėjusių augalų ir gėlynų rūšinės sudėties analizė ir būklės vertinimas – inventorizavimas – atliktas 2009 m. rugsėjo mėn. Želdiniai vertinti vadovaujantis „LR Želdynų įstatymu“ (2007), „Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėmis“ (2008) bei „Želdinių atkuriamosios vertės įkainiais“ (2008). Sumedėjusiems augalams nustatyta rūšinė sudėtis, kiekis, įvertinta jų būklė, dekoratyviesiems žoliniams augalams – rūšinė sudėtis ir būklė. Dėl inventorizacijos laikotarpio vejų būklė nevertinta. Medžių būklė vertinta pagal du kriterijus: 1) genėjimo intensyvumo laipsnį ir 2) kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumo laipsnį (Želdynų..., 2008). Krūmams ir lianoms būklė nustatyta įvertinus jų stiebų (žievės), šakų mechaninius pažeidimus, lajos simetriškumą (Želdinių atkuriamosios..., 2008).

Medžio genėjimo intensyvumo laipsnis vertintas vizualiniu būdu: gera būklė – laja negenėta arba nupjauta iki 1/3 lajos viršūnės (nepažeidžiant centrinio kamieno) ir šoninių šakų; patenkinama būklė – nugenėta 1/2–2/3 medžio lajos; bloga būklė – nupjauta visa laja, paliktas tik kamienas.

Medžio kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumo laipsnis vertintas vizualiai: gera būklė – augalas sveikas ir silpnai pažeistas (žaidų nėra arba šviežiai pažeistas (einamaisiais metais) tik nedidelis žievės plotelis (<30 cm²); patenkinama būklė – augalas vidutiniškai pažeistas (yra viena ar kelios kelių metų senumo žaizdos, pažeistas 50–300 cm² žievės plotas, kuris jau gali būti užsikrėtęs medieną pūdančiais grybais); bloga būklė – augalas stipriai pažeistas (yra viena ar kelios kelių metų senumo žaizdos, pažeistas didelis žievės plotas (>300 cm²), medžio kamienas intensyviai ardomas (arba jau išpuvysiu viduriu) medieną pūdančių grybų).

Jei inventorizacijos metu medžiui nustatyti abu paminėti veiksniai, tai augalas įvertintas iš nustatytų blogiausia būkle.

Krūmų ir lianų stiebų (žievės), šakų mechaniniai pažeidimai vertinti vizualiniu būdu: gera būklė – augalas normaliai išsivystęs, sveikas, lapija tanki per visą krūmo aukštį, sausų ir džiūstančių šakų nėra. Lapų dydis ir spalva normali; patenkinama būklė – augalas sveikas, bet augimas sulėtintas, yra džiūstančių ūglių ir šakų, silpnas sulapojimas, forma neretai asimetriška, pakenktas mechaniškai, stiebas iš apačios iš dalies apnuogintas; bloga būklė – augalas peraugęs, senas, nusilpęs, silpnai sulapojęs, lapija reta, lapai smulkūs, yra išdžiūvusių šakų, stipriai pažeistas mechaniškai.

Nustačius dekoratyviųjų žolinių augalų rūšinę sudėtį jie suskirstyti pagal bioekologines grupes: vienmetės, dvimetės, daugiametės (lauke žiemojančios ir nežiemojančios) gėlės ir rožės. Gėlių būklė vertinta vizualiniu diagnostiniu metodu lyginant su sąlygiškai sveikais tos rūšies (kultivaro) augalais. Būklė gera – augalas sveikas ir dekoratyvus, patenkinama – augalas praradęs dalį dekoratyvumo dėl ligų, kenkėjų ar prastų augimo sąlygų, bloga – augalas nedekoratyvus dėl ligų, kenkėjų ar netinkamų augimo sąlygų.

Augalų rūšys identifikuotos ir jų pavadinimai patikslinti vadovaujantis atitinkamais leidiniais (Gudžinskas, 1999; Jankevičienė, 1998; Januškevičius ir kt., 1994; Navasaitis, 2004).

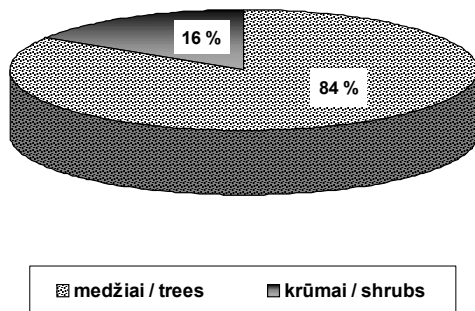
Rezultatai

Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų želdynai yra Klaipėdos miesto skirtingų istorinės urbanistinės raidos etapų teritorijose. Šių želdynų augalų sortimento kaitą ir būklę įtakojo objektų

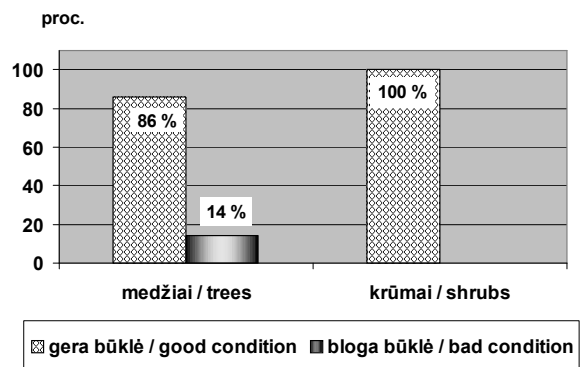
paskirtis ir atitinkama jų priežiūra. Keturių fakultetų ir vienos katedros teritorijų želdynai anksčiau (XIX a. pabaiga–XX a.) priklausė daugiausia mokymo įstaigoms, jų želdiniai yra pakankamai gerai prižiūrėti, atlieka ne tik ekoestetines funkcijas, bet yra puiki mokomoji-praktinė bazė Klaipėdos valstybinės kolegijos Technologijų fakulteto „Želdinių ir dizaino“ studijų programos studentams.

Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų ir Kraštotvarkos katedros teritorijų želdynuose iš inventorizuotų 72 taksonų sumedėjusių augalų 18,1 % sudaro plikasėkliai (*Pinophyta*) (visi spygliuočiai), 81,9 % – gaubtasėkliai (*Magnoliophyta*). Iš jų 51,4 % (37 taksonai) yra medžiai, 44,4 % (32 taksonai) – krūmai ir 4,2 % (3 taksonai) – lianos. Dekoratyviųjų žolinių augalų nustatyta 42 taksonai, iš kurių 23,8 % (10 taksonų) sudaro vienmetės gėlės, po 7,1 % (3 taksonus) – dvimetės ir lauke nežiemojančios daugiametės, 57,2% (24 taksonai) – daugiametės ir 4,8 % (2 taksonai) – rožės.

Socialinių mokslų fakultetas (Jaunystės g. 1) įsikūręs vieno iš Klaipėdoje buvusių dvarų teritorijoje, XX a. antroje pusėje Klaipėdos aukštesniajai žemės ūkio mokyklai statytame pastate. Teritorija užima 1,5 ha plotą. Didžiąją dalį, 84 % sumedėjusių želdinių, sudaro medžiai (1 pav.). Auga 4 vnt. brandžių pilkųjų kėnių (*Abies concolor* (Gord. Et Glend.) Lindl. ex Hildebr.), 9 vnt. vidutinio amžiaus baltųjų (*Picea glauca* (Moench) Voss), dygiųjų (*Picea pungens* Engelm.) eglė bei 90 vnt. gana tankiai eile pasodintų paprastųjų eglė (*Picea abies* (L.) H. Karst.), kurių dalis jau nustelbtos, nykstančios (14 %). Kiti sumedėję želdiniai dar gana jauno amžiaus. Augalai pakankamai gerai prižiūrėti, todėl 86 % medžių ir 100 % krūmų įvertinti kaip geros būklės (2 pav.). Fakulteto želdyne esančio vieno gėlyno asortimentas apsiriboja tik kultūrinėmis rožėmis (*Rosa* L.), kurioms sudarytos tinkamos bioekologinės sąlygos lemia gerą jų būklę.

1 pav. Socialinių mokslų fakulteto sumedėjusių augalų pasiskirstymas pagal biomorfą
Fig 1. The ligneous plants distribution in the green space of Faculty of Social Sciences

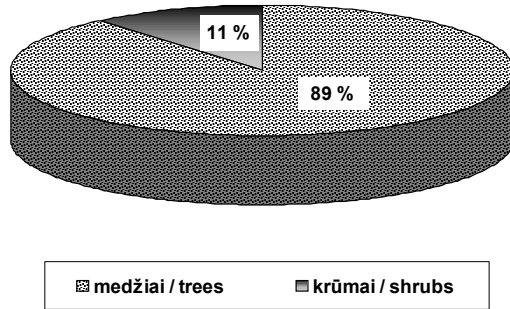

2 pav. Socialinių mokslų fakulteto sumedėjusių augalų būklė 2009 m.
Fig. 2. The ligneous plants condition in the green space of Faculty of Social Sciences in 2009

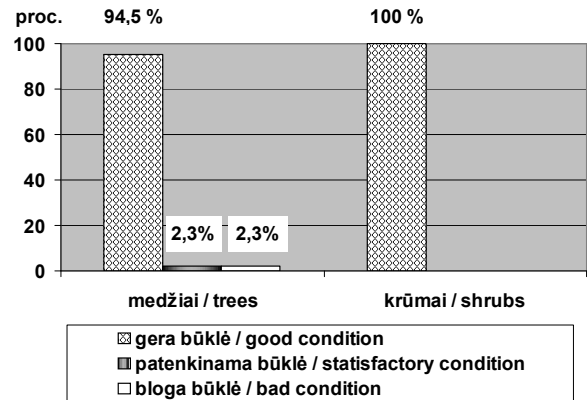
Technologijų fakultetas (Bijūnų g. 10) yra į pietus nuo Klaipėdos senamiesčio, įsikūręs XX a. pradžioje statytame buvusiam Klaipėdos amatų mokyklos, vėliau politechnikumo, pastate (Tatoris, 1994). Fakulteto teritorijos plotas 3,3 ha. Želdiniai įvairaus amžiaus: brandžiausios yra didžiosios, kanadinės ir juodosios tuopos ‘Italica’ (*Populus deltoides* Bartr. ex Marsh., *Populus x canadensis* Moench, *Populus nigra* ‘Italica’). Tačiau blogos būklės aptiktos tik 2 tuopos. Patenkinamos ir blogos būklės yra keletas karpotojo beržo (*Betula pendula* Roth) ir paprastojo klevo (*Acer platanoides* L.) medžių. Iš 32 augalų taksonų 89 % sudaro medžiai ir 11 % – krūmai (3 pav.). Geros būklės medžių nustatyta 95,4 %, patenkinamos ir blogos – po 2,3 % (4 pav.). Patenkinamą ir blogą būklę sąlygojo netinkama medžių priežiūra po genėjimo (nupjautų stambiųjų šakų vietose yra kamieno puvinio požymių).

Technologijų fakulteto vidiniame kieme įrengti trys gėlynai ir keturios gėlinės, kuriose augančių dekoratyviųjų žolinių augalų rūšinė įvairovė gana turtinga. Iš viso inventorizuoti 25 gėlių taksonai, kurie pagal bioekologines grupes pasiskirsto taip: 8 taksonai – vienmetės, 2 taksonai – dvimetės, 14 taksonų – daugiametės ir 1 taksonas – lauke nežiemojančios daugiametės gėlės.

Gėlynai apšviečiami pietinės ir vakarinės saulės, todėl čia gerai auga skirtingo poreikio šviesai gėlės. Bendra jų būklė įvertinta kaip gera ir patenkinama. Patenkinama būklė nustatyta keletui daugiamečių gėlių rūšių, kaip krūminiam astrui (*Aster dumosus* L.), mažajai žiemei (*Vinca minor* L.), melsvajam eraičiniui (*Festuca glauca* L.). Šių rūšių gėles būtina pakeisti naujais sodmenimis.

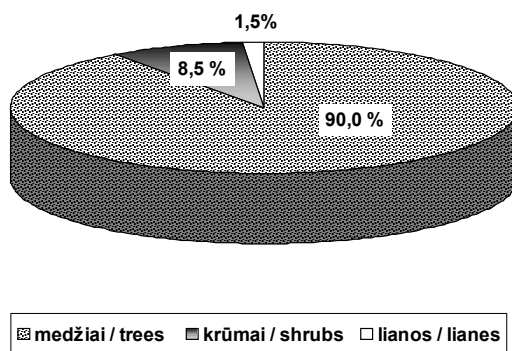

3 pav. Technologijų fakulteto sumedėjusių augalų pasiskirstymas pagal biomorfą
 Fig 3. The ligneous plants distribution in the green space of Faculty of Technology

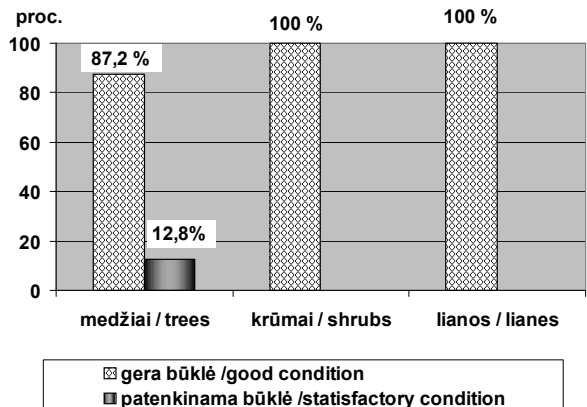

4 pav. Technologijų fakulteto sumedėjusių augalų būklė 2009 m.
 Fig. 4. The ligneous plants condition in the green space of Faculty of Technology in 2009

Technologijų fakulteto Kraštotvarkos katedra (Jaunystės g. 2) įsikūrusi buvusio Bachmano dvaro sodybos teritorijoje, 1931 m. statytame pastate (Tatoris, 1994; Klaipėdos..., 2005). Teritorijos plotas 1,2 ha. Želdyne iš viso inventorizuota 29 sumedėjusių augalų (90 % medžių, 8,5 % krūmų, 1,5 % lianų) (5 pav.) ir 11 dekoratyviųjų žolinių augalų rūšys ir kultivarai. Želdyne auga 130 vnt. įvairių rūšių ir kultivarų sumedėjusių augalų, iš kurių tik 12,8 % įvertinti kaip patenkinamos būklės (6 pav.). Patenkinama būklė nustatyta daugiausia brandžioms mažalapėms liepoms (*Tilia cordata* Mill.), augančioms abipus įvažiavimo į teritoriją. Tokią būklę įtakojo stiprus ankstesnis jų genėjimas. Po genėjimo medžiai atžėlė, tačiau yra išsišakoję, gumbuoti dėl nuolatos išaugančių vilkūglių, aptikta puvinio požymių.

5 pav. Technologijų fakulteto Kraštotvarkos katedros sumedėjusių augalų pasiskirstymas pagal biomorfą
 Fig 5. The ligneous plants distribution in the green space of Land Department of Technology Faculty

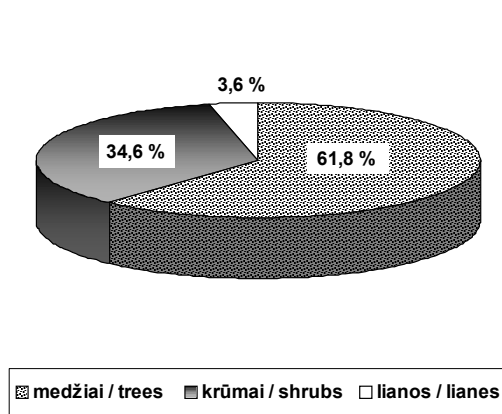

6 pav. Technologijų fakulteto Kraštotvarkos katedros sumedėjusių augalų būklė 2009 m.
 Fig. 6. The ligneous plants condition in the green space of Land Department of Technology Faculty in 2009

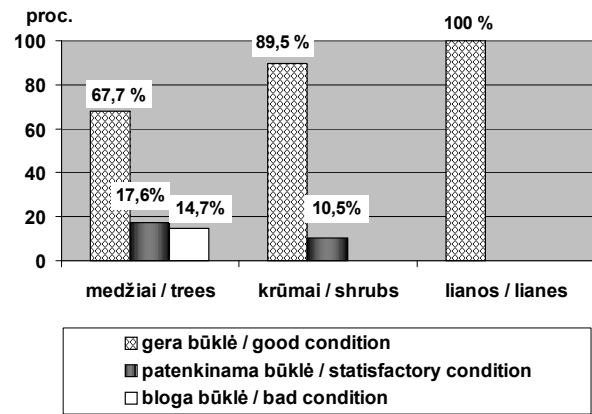
Dauguma sumedėjusių augalų brandūs ir vidutinio amžiaus medžiai. Iš vertingesnių bei įdomesnių dekoratyvinių požiūriu sumedėjusių augalų paminėtini paprastasis skirpstas var. *suberosa* (*Ulmus minor* var. *suberosa*), rausvažiedis kaštonas (*Aesculus x carnea* Hayne), grauzelinė gudobelė ‘Rosea Flore Pleno’ (*Crataegus laevigata* ‘Rosea Flore Pleno’), baltasis gluosnis ‘Sericea’ (*Salix alba* ‘Sericea’), želdynuose gana retas dygliuotasis ožerškis (*Lycium*

barbarum L.). Teritorijoje išsiskiria ratu pasodintų brandžių mažalapių liepų (*Tilia cordata* Mill.) grupė. Dalis želdinių įveista prieš 2–3 metus studentų praktikos metu. Tuo metu įrengti ir du daugiamečių gėlių gėlynai, kuriuose auga banguotoji melsvė (*Hosta undulata*), sibirinis vilkdalgis (*Iris sibirica*), hibridinis vilkdalgis (*Iris hybrida*), dantytoji ligularija (*Ligularia dentata*), japoninė astilbė (*Astilbe japonica*), krūminis astras (*Aster dumosus*). Kitame, seniau įrengtame gėlyne, pasodinta po vieną ar keletą individų vienmečių ir lauke žiemojančių bei nežiemojančių daugiamečių gėlių. Gėlės parinktos atsižvelgiant į aplinkos sąlygas, todėl jų būklė įvertinta kaip gera.

Pedagogikos fakultetas (Dariaus ir Girėno g. 8) įsikūręs šiaurės vakarinėje Klaipėdos dalyje, XX a. pradžioje statytoje Pedagoginio instituto pavyzdinėje mokykloje (Tatoris, 1994). Teritorija yra 0,9 ploto. Didžiąją jos dalį užima sporto aikštynas. Želdinių kiekis nedidelis (tik 55 vnt.), bet inventorizavus juos aptikta 19 sumedėjusių augalų taksonų, iš kurių 61,8 % medžių, 34,6 % krūmų ir 3,6 % lianų (7 pav.). Įvertinus jų būklę nustatyta, kad geros, patenkinamos ir blogos būklės medžių yra atitinkamai 67,7 %, 17,6 % ir 14,7 %, krūmų – 89,5 %, 10,5 %, ir 0 %, o lianos – tik geros būklės (8 pav.). Palyginti didelė dalis medžių, išskirtinai uosialapiai klevai (*Acer negundo* L.), pasiekę brandos piką, pažeisti puvinio, drevėti. Juos reikia šalinti nedelsiant.

7 pav. Pedagogikos fakulteto sumedėjusių augalų pasiskirstymas pagal biomorfą
 Fig 7. The ligneous plants distribution in the green space of Faculty of Education

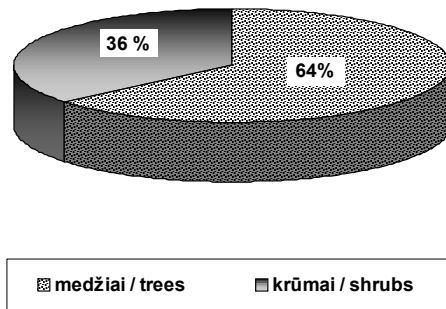

8 pav. Pedagogikos fakulteto sumedėjusių augalų būklė 2009 m.
 Fig. 8. The ligneous plants condition in the green space of Faculty of Education in 2009

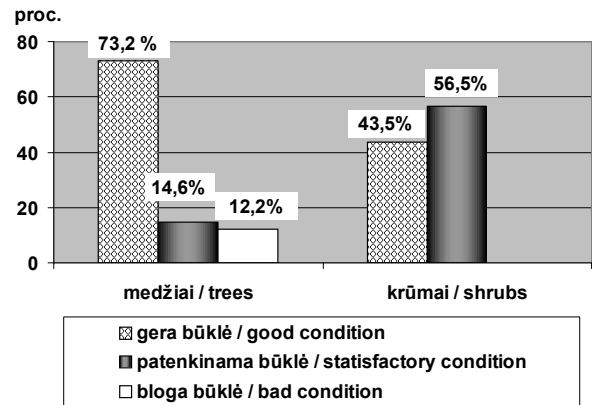
Fakulteto teritorijoje gėlynų nėra. Juos pakeitė keturios gėlinės, kuriose auga 3 bioekologinių grupių dekoratyvieji žoliniai augalai: vienmečių grupės – 1 rūšis (kininis gvazdikas (*Dianthus chinensis* L.)), daugiamečių grupės – 3 rūšys (storalapė bergenija (*Bergenia crassifolia* (L.) Fritsch.), rytinis šilokas (*Sedum spectabile* Boreau), hibridinis vilkdalgis (*Iris hybrida* hort.)) ir lauke nežiemojančių daugiamečių grupės – 1 rūšis (durnaropė (*Datura* L.)). Gėlių būklė įvertinta kaip bloga. Dėl nepakankamos priežiūros dekoratyvieji žoliniai augalai išretėję ir nebeatlieka savo funkcijų. Šiose gėlinėse būtina pasodinti naujų augalų, galbūt tik vienmečių, kurie žydėtų nuo pavasario iki vėlyvo rudens.

Sveikatos mokslų fakultetas (K. Donelaičio g. 8) įsikūręs Klaipėdos centrinėje dalyje, XIX a. antroje pusėje statytame to meto Švedijos vicekonsulo, pirklio Vyzė gyvenamajame name (Tatoris, 1994). Tai istorinę vertę turinti, tik 0,4 ha užimanti teritorija, tačiau čia auga 16 taksonų (net 64 vnt.) sumedėjusių augalų: 64,0 % medžių ir 36,0 % krūmų (9 pav.). Jie koncentruojasi daugiausia pietinėje sklypo dalyje, auga gana tankiai, stelbdami vieni kitus. Tarp jų yra ir savaiminukų. Gera būkle įvertinti 73,2 % medžių ir 43,5 % krūmų, patenkinama – 14,6 % medžių ir 56,5 % krūmų, bloga – 12,2 % medžių (10 pav.). Keletas įvairaus dydžio gėlynų įrengta taip pat pietinėje teritorijos dalyje, po gana tankiai augančiais medžiais. Juose inventorizuota 10 dekoratyviųjų žolinių augalų rūšių ir kultivarų, iš kurių 2 taksonai yra vienmetės gėlės, 1 – dvimetė, 6 – daugiametės ir 1 – lauke nežiemojanti daugiametė gėlė. Didžiosios dalies gėlių būklė įvertinta kaip patenkinama ir bloga dėl

joms netinkamų augimo sąlygų: šviesamėgės gėlės nyksta dėl šviesos trūkumo ir užstelbimo greitai besiplečiančių daugiamečių kiliminių gėlių, kaip pūkuotoji glažutė (*Cerastium tomentosum* L.). Kitų rūšių gėlių kerai sumenkę ir praradę dekoratyvumą dėl amžiaus. Juos būtina atjauninti išskaidant ir persodinant. Gėlynuose rasta šakniastiebiinių daugiamečių piktžolių (daugiausia garšvos) bei samanų, kurios taip pat blogina gėlių būklę.

9 pav. Sveikatos mokslų fakulteto sumedėjusių augalų pasiskirstymas pagal biomorfą
 Fig 9. The ligneous plants distribution in the green space of Faculty of Health Sciences

10 pav. Sveikatos mokslų fakulteto sumedėjusių augalų būklė 2009 m.
 Fig. 10. The ligneous plants condition in the green space of Faculty of Health Sciences in 2009

Aptarimas

Atliktus Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų želdinių inventorizavimą iš viso rasti 72 taksonai sumedėjusių augalų ir 42 taksonai dekoratyviųjų žolinių augalų. Lyginant fakultetų teritorijų plotus ir juose rastų augalų skaičių, tankiausiai augalai auga Sveikatos mokslų fakulteto želdyne, kas iš dalies galėjo įtakoti ir jų prastesnę būklę. Bendra fakultetų sumedėjusių želdinių būklė įvertinta taip: gera būklė nustatyta 81,9 % medžių, 86,6 % krūmų ir 100 % lianų, patenkinama būklė – 9,5 % medžių ir 13,4 % krūmų, o bloga būklė – tik 8,6 % medžių. Įvertinus kiekvieno fakulteto želdinių fizinę būklę galima teigti, kad sveikiausi (geros būklės daugiau kaip 95 %) yra Technologijų fakulteto sumedėję augalai. Tokią būklę iš esmės sąlygoja tinkamos augalams augimo sąlygos ir gana jaunas dalies augalų amžius. Iš visų Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų ne tik didžiausias pagal užimamą plotą (3,3 ha), bet ir turtingiausias pagal nustatytų augalų taksonų ir vienetų kiekį yra Technologijų fakulteto želdynas. Jame nustatyti 32 sumedėjusių augalų taksonai (iš viso rasta 193 vnt. individų) ir 25 dekoratyviųjų žolinių augalų taksonai. Prasčiausia sumedėjusių želdinių būklė yra Pedagogikos ir Socialinių mokslų fakultetų želdynuose.

Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų želdynuose iš viso inventorizuoti 42 taksonai dekoratyviųjų žolinių augalų, kurie pagal bioekologines grupes pasiskirsto taip: 10 taksonų – vienmetės, 3 taksonai – dvimetės, 24 taksonai – daugiametės, 3 taksonai – lauke nežiemojančios daugiametės gėlės ir 2 taksonai – rožės. Geros būklės gėlių daugiausia auga Socialinių mokslų ir Technologijų fakultetų bei Technologijų fakulteto Kraštovarkos katedros želdynuose, o patenkinamos ir blogos būklės – Sveikatos mokslų ir Pedagogikos fakultetų teritorijose. Pastarųjų dviejų teritorijų gėlių būklę veikė esamos augimo sąlygos, kadangi kai kurios augalų rūšys parinktos neatsižvelgus į jų bioekologinius, be to, per menka gėlių priežiūra.

Išvados

1. Inventorizuoti Klaipėdos valstybinei kolegijai priklausantys penki želdynai, kuriuose nustatyti 72 sumedėjusių augalų taksonai. Medžių taksonai sudaro 51,4 % (37), krūmų – 44,4 % (32) ir

- lianų – 4,2 % (3). Daugiausia sumedėjusių augalų taksonų – 32 auga Technologijų fakulteto želdyne.
2. Klaipėdos valstybinės kolegijos fakultetų želdynų gėlynuose ir gėlinėse inventorizuoti 42 dekoratyviųjų žolinių augalų taksonai. Identifikuojant pagal bioekologines grupes vienmečių gėlių nustatyta 10 taksonų, dvimečių – 3, daugiamečių – 24, lauke nežiemojančių daugiamečių – 3 ir rožių – 2 taksonai. Daugiausia – 25 taksonai – nustatyti Technologijų fakulteto želdyne. Iš jų 14 taksonų yra daugiamečių gėlės.
 3. Gera sumedėjusių želdinių būklė fakultetuose nustatyta 81,9 % medžių, 86,6 % krūmų ir 100% lianų, patenkinama – 9,5 % medžių ir 13,4 % krūmų, o bloga būkle įvertinti tik 8,6 % medžių. Sveikiausi želdiniai yra Technologijų fakulteto – 96,4 % ir Technologijų fakulteto Kraštovarkos katedros želdynuose – 93,1 %. Tankiai augančių, nustelbtų bei pasiekusių fizinę brandą sumedėjusių augalų daugiausia aptikta Sveikatos mokslų ir Pedagogikos fakultetų želdynuose, todėl čia gausiausiai auga patenkinamos bei blogos būklės medžių ir krūmų – atitinkamai šiuose želdynuose 26,8 % ir 23,6 %. Socialinių mokslų fakulteto želdinių būklė pakankamai gera – tik 14,0 % blogos būklės medžių, kurie nustelbti todėl, kad yra per tankiai pasodinti.
 4. Įvertinus dekoratyviųjų žolinių augalų būklę nustatyta, kad Technologijų fakulteto Kraštovarkos katedros teritorijoje naujai įrengtuose gėlynuose ir Socialinių mokslų fakulteto rožyne jų būklė yra gera. Daugiausia geros ir patenkinamos būklė gėlių rasta Technologijų, o patenkinamos ir blogos būklės – Pedagogikos ir Sveikatos mokslų fakultetų teritorijose. Pagrindiniai dekoratyviųjų žolinių augalų būklę įtakojantys veiksniai – augalų bioekologinių poreikių ir aplinkos sąlygų suderinamumas ir jų priežiūros lygis.

Literatūra

1. Burinskienė M., Jakovlevas-Mateckis K. ir kt. Miestotvarka. Vilnius, 2003
2. Gudžinskas Z. Lietuvos induočiai augalai. Vilnius, 1999
3. Jankevičienė R. Botanikos vardų žodynas. Vilnius, 1998
4. Januškevičius L., Baronienė V., Tamošauskienė S. Medžių ir krūmų dekoratyvinės formos. Kaunas, 1994
5. Klaipėdos dvarai. Sud. K. Demereckas. Klaipėda, 2005
6. LR Želdynų įstatymas. 2007. Žin., 2007-07-19, Nr. 80-3215
7. Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklės. Žin. 2008-01-05, Nr. 2-77
8. Navasaitis M. Dendrologija. Vilnius, 2004
9. Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašas. 2007. Žin., 2007-12-28, Nr. 137-5624
10. Tatoris J. Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų. Vilnius, 1994
11. Vaidelys J. Lauko gėlių sortimento išplitimo kaitos analizė Aukštaitijos miestų bendrojo naudojimo želdynuose (Ukmergė, Utena, Anykščiai). *Dekoratyviųjų ir sodo augalų sortimento, technologijų ir aplinkos optimizavimas. Tarptautinės mokslinės-praktinės konferencijos medžiaga*. 2007 m. vasario 22-23 d., Mastaičiai. P. 85–88
12. Vaidelys J., Misiūnas D. Lauko gėlių sortimento parinkimo miestų gyvenamųjų namų rajonų gėlynams, meninės raiškos ir bioekologiniais kriterijais, teoriniai pagrindai. *Miestų želdynų formavimas. Mokslo darbai*. 2009, 1(6), Klaipėda. P. 173–179
13. Želdinių atkuriamosios vertės įkainiai. Žin., 2008-06-30, Nr. 74-2907
14. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės. 2008. Žin., 2008-01-12, Nr. 5-200

The Variety and Condition of Green Plantations in the Areas of Faculties of Klaipėda State College

Summary

An inventory of five green spaces of Faculties of Klaipėda State College identified 72 taxa of ligneous plants and 42 taxa of ornamental herbaceous plants. The ligneous plants established compositions of species, their quantity in the green spaces of Faculties, evaluate their condition; the ornamental herbaceous plants established composition of species and their condition. The trees estimated intensity of pruning and the mechanical damage degree of the trunk (bark). The bushes and lianas estimated the mechanical damage degree of stems (bark) and branches and crown condition. The

ornamental herbaceous plants condition is rated visually and compared with relatively healthy species and cultivars. The rating: good condition, satisfactory condition, poor condition.

The condition of ligneous plants of faculties estimated as following: in a good condition are 81.9% trees, 86.6% shrubs and 100% lianas, in a satisfactory condition are 9.5% trees and 13.4% shrubs, in a poor condition are only 8.6% trees. The plants of a good condition (more than 95%) mostly are in the green space of Faculty of Technology. The ligneous plants of a satisfactory and poor condition are mainly in the green spaces of Pedagogical Faculty (32.3%) and Faculty of Health Sciences (26.8%), because the plants here are growing fairly densely, choke each other and several trees are old.

The ornamental herbaceous plants - 25 taxa (mostly) are growing in the green space of Faculty of Technology. 14 taxa of them are perennial flowers. The ornamental herbaceous plants in the green space of Faculty of Social Sciences and in the green space of Landscape Architecture Department of Technology Faculty are in the best condition, and in the green space of Pedagogical Faculty and Faculty of Health Sciences they are in the worst condition. The main factors affecting the ornamental herbaceous plants condition are compatibility between the plants bio-ecological needs and environmental conditions and their care level.